

tvivler vel på de individuelle motivers eksistens, ligeså vel som få vælgere tvivler på, at partiets ledelse lader valgchancer influere på partiets virksomhed.

Det kan vanskeligt undgås, at læseren sidder med en tvivl om sammenbindingen mellem undersøgelsens oprindelige ambition og dens praktiske gennemførelse.

I to afsluttende kapitler systematiseres de fundne overensstemmelser og uoverensstemmelser. Der anstilles nogle betragtninger over mulige forklaringer. Hovedindtrykket, som Björn von Sydow adskillige gange fremhæver, er, at partiledelsen i langt de fleste forhold informerede offentligheden korrekt. I arbejdet med at finde en systematisk forklaring inddrages Gunnar Sjöbloms analyseskema for partiets adfærd. I den meget generelle udformning, specielt i den forkortede gengivelse i bogen er forklaringskraften ikke overbevisende stor. Intet steds når den ud over niveauet for en af de indledende hypoteser, f. eks. at et parti er forsigtig med at melde om skatteforhøjelser lige før et valg, o. lign.

For at der skal være noget at forklare, må man jo først have noget at undre sig over. Men den ret detaljerede redegørelse for partiledelsens overvejelser er gjort så udmærket, at forklaringerne virker som pleonasmer.

Uanset det besværlige apparat er bogen altså værd at læse. Den, der i læsningen magter det dobbelte trojkaridt, som disponeringen tvinger til, får en indgående skildring af væsentlige sider af den svenske regerings politik i det behandlede femår.

Henrik S. Nissen

Theodore H. White: In Search of History. A Personal Adventure. New York, Warner Books (paper), 1978. 561 s. \$ 5.95.

Dette er en fremragende bog. Enhver der interesserer sig for amerikansk politik vil naturligvis kende Theodore Whites bøger om de amerikanske præsidentvalg, begyndende med Kennedy-Nixon-kampagnen i 1960. White er en meget vel skrivende og indsigtfuld journalist, og når han som her, påtager sig at skrive sine erindringer, er der god grund til at vente sig noget særligt. Man skuffes heller ikke, for ikke bare er White en god reporter, han har samtidig i sit lange liv tilsyneladende haft en særlig evne til at være det rigtige sted på det rigtige tidspunkt. Han var i Kina før og under 2. verdenskrig og rapporterede Chiang-kai-sheks umulighed, hvad der siden gav ham McCarthy's bevågenhed. Han mødte og blev ven med Chou-en-lai i Chungking og han besøgte Mao i Yenan og ønskede en amerikansk alliance med de kinesiske kommunister, hvorfor han også blev en ven af general Stillwell. Han kendte Douglas McArthur og var til stede den dag i Tokyo-bugten, da japanerne formelt nedlagde våbnene og den 2. verdenskrig var slut. Han var i Europa i efterkrigstiden, da først Kold Krig, Marshall-plan og Fællesmarked ændrede Europas ansigt, og stadig kendte han de store: Konrad Adenauer og Jean Monnet f. eks. Og så tog han hjem og mødte Kennedy, »the gatekeeper«, som han kalder ham: manden der stod på tærsklen til en ny tid.

Alle bogens afsnit er fascinerende, men man må nok have for øje, at det er en bestemt slags historie White skriver: det er de store personer, der fængsler ham, og som han først i retrospect formår at se klart og i relief. Han er længe om at forstå de underliggende kræfter; mens tingene sker, er det aktørerne der optager ham, det indrømmer han selv. Men vi føres i denne bog gennem afgørende begivenheder i de sidste 50 års historie, med White bliver vi øjenvidner.

Hvilke kapitler skal have prisen? Jeg tror det første og det sidste. Det første om den lille fattige dreng i den jødiske ghetto i Boston, han, der som ti-årig læser hebraisk og senere kommer på Harvard, som han forlader med en grad i kinesisk, og et rejselegat, der bliver hans skæbne. Det sidste om hans møde med Kennedy, hans tøvende skepsis, der

afløses af beundring og hengivenhed, og igen – i de seneste år – større afklaring. Men mest bevægende er nok skildringen af White's natlige samtale med Jacqueline Kennedy i Hyannisport, en uge efter mordet: den nat da *Camelot* og Kennedy-myten bliver til. Og allermest bevægende måske, for dem der husker den 22. november i 1963: Jackie's egen skildring til White af attentatet: For os en smertelig erindring om drømmen om det forjættede land.

Myten lever – også i White, selv om han har undergået en forandring. Ganske vist først for alvor så sent som i 1976, da han for første gang i 25 år besøgte sit barndomshjem i Boston. De pæne huse, de smukke haver, den trygge stemning er afløst af storbyens ørken: en neger-ghetto med raserede huse og forlængst visne haver, en verden i forfald, møder ham nu. Det er den dag han beslutter at skrive denne erindringsbog, efterfulgt af endnu et bind, hvor 60-ernes og 70-ernes Amerika kommer under behandling, og det spørgsmål stilles – også af ham – er Amerika bare et sted i verden, hvor forskellige folkeslag har slået sig ned, eller er det – eller kan det blive – en nation?

Inga Floto

Arthur M. Schlesinger jr.: Robert Kennedy and His Times. Boston, Houghton Mifflin, 1978. 1066 s. \$ 19.95.

Arthur M. Schlesinger jr. var en af John F. Kennedys nære medarbejdere i Det hvide Hus og en nær og hengiven ven af Robert F. Kennedy fra slutningen af 50'erne til dennes død i 1968. Biografien er dybt præget af denne hengivenhed, som åbent vedgås, og Schlesingers adgang til familiens papirer er et tydeligt udtryk for, at tilliden er gensidig. Det er et partsindlæg, men det gør ikke bogen ringere.

I sin fremstilling af personen Robert Kennedy søger Schlesinger bogen igennem at gøre op med, hvad der for ham er myten om Kennedys hensynsløshed, hårdhed og opportuniste, billedet af »ruthless Bobby«. I stedet understreger han følsomheden, nysgerrigheden og fremfor alt intensiteten, som de dominerende karaktertræk, omgivet af et afvisende og beskyttende ydre: »John Kennedy was a realist brilliantly disguised as a romantic; Robert Kennedy, a romantic stubbornly disguised as a realist.« Schlesingers hovedtema er netop, at Kennedy gennem sin følsomhed og sin intensitet er en »representative man«; at han bevæger sig politisk og derigennem afspejler udviklingen i det amerikanske samfund fra 50'ernes koldkrigsatmosfære til opgøret og urolighederne i foråret 1968, hvilket ikke er det samme som opportuniste.

Bogens hovedvægt ligger naturligt nok i skildringen af Robert Kennedys indsats i John F. Kennedys præsidentperiode. Schlesinger gav sin egen fremstilling af denne periode i »A Thousand Days« fra 1965, men eftertiden har i høj grad gjort op med den myte om Camelot, som denne bog, uden den dog skal have hele ansvaret, var med til at skabe i midten af 60'erne. I »Robert Kennedy and His Times« fremfører Schlesinger sit forsvar, formet som en gennemgang af de punkter, som især har været kritiseret: Kennedyadministrationens holdning til FBI og de ulovlige aflytninger, til CIA og mordplanerne mod Castro, til Borgerretsbevægelsen og urolighederne i Sydstaterne, til de øgede militærudgifter, til Vietnam og udviklingen i Sydøstasien. En detaljeret analyse af de enkelte punkter vil føre for vidt her; Schlesinger argumenterer overbevisende for, at Kennedyerne intet kendte til hverken CIA's eller FBI's ulovlige aktiviteter, men det besvarer ikke, hvorfor disse organisationer ikke bragtes under kontrol? Han understreger regeringens positive holdning overfor Borgerretsbevægelsen, men som det siges i en anden forbindelse: »good intentions were not solving many problems«. Han medgiver, at John Kennedys beslutning om en forøgelse af både de konventionelle og atomare styrkemål »sent the wrong